

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

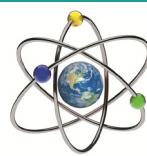
No7
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 268 sahifa,
1-iyul, 2025-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Umarova H. O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)

Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Umarova H. O'. – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Konvergent tahririyat mas'uliyati: Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonini yoritish tendensiyalari	16
Doniyorov Salim Musurmonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy bilimlarini shakllantirish.....	23
Nazarov Odil Omanqulovich	
"Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"da ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning o'rni	27
Abirova Umida Nazarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini oldini olish va uning ahamiyati	30
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li	
Pedagogik jarayonda axloqiy qarashlarni shakllantirish usul va vositalari	34
Xudoykulova Shaxlo Mamaniyozovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining ijodkorligini rivojlantirishda ta'limiy o'yinlarning ahamiyati	38
Salimova Dilmira Farxodovna	
Aholining iqtisodiy axborot savodxonligini oshirishdagi muammo va kamchiliklar	41
Rajabov Asliddin Xolmirzayevich	
Favqulodda vaziyatlar yo'nalishi ta'limida muloqotning ahamiyati.....	44
Boltayev Baxtiyor Yunusovich	
Biologiya ta'limi va raqamli texnologiyalar	48
E. Po'latova	
Boshlang'ich ta'limga tayyorlov guruhi bolalarini kasbga yo'naltirishda stem yondashuvining ahamiyati ...	51
Egamova Ravshanoy Surobjonovna	
O'zbekiston TIMSS natijalarini qanday yaxshilashi mumkin?	
Innovatsion ta'lim yondashuvlari va samarali strategiyalar.....	55
G'ayniddinov Shayxislom Tolibjon o'g'li	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda mutaxassislar hamkorligi	60
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Developing Student's Critical Skills Through Technology-Enhanced English Lessons	63
Mavlonova Dildora Shuxrat qizi	
Bahrom Ro'zimuhammad she'rlarini o'qitishda integratsiya usulidan foydalanish	67
Nomozova Dilobar Suyun qizi	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirish: bosqichlar va tamoyillar	72
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
3D Modeling of Virtual Chemical Laboratories	75
Qayumov Jamshid Ma'rufjon o'g'li	
Fostering Metacognitive Skills in Efl Learners Through Ai-Supported Instruction: a Review of Recent Literature	80
Ruzieva Maftuna	
Onlayn va gibril ta'lim sharoitida mashinasozlik texnologiyasi faniga qiziqishni oshirishning nazariy asoslari.....	85
Sarimsakova Soxibaxon Raxmonjanovna	
Loyihalashtirilgan integral darslar samaradorligi (9-sinflar uchun "Metallar va ularning umumiy xususiyatlari" mavzusida)	88
Sharipova Hakima Shavkatovna	
Metacognition and Self-Regulated Learning	92
Turayeva Nazira Ibragimovna	
Методические возможности совершенствования обучения научной письменной речи на основе коммуникативно-деятельностного подхода	95
Меденцева Наталья Петровна	
Transformatsion jarayonlarda tibbiyot oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish strategiyalari	100
Jonibekov Jasur Jonibekovich	

O'zbek milliy musiqasi: boy madaniyat va san'atning ajralmas qismi.....	105
Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi	
Sharq va G'arbda tibbiyot fanlarining yaratilishi tarixi.....	108
Bakayev Najmiddin	
Didaktik o'yinlar bola faoliyatining asosiy vositasi sifatida.....	112
Egamova Madina Qobil qizi	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalarining konvergent-kreativ tafakkurini takomillashtirishning didaktik asoslari.....	116
Egamova Shukriya Amanovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida universal ta'lim faoliyatlari orqali tarbiyaviy maqsadlarga erishish imkoniyatlari	119
G'aybullayeva Nafisaxon Nosirjon qizi	
Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullarga o'tish	124
G'ofurov Jamoliddin Xusniddinovich	
Jahon miqyosida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	128
Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna, Mahmudova Zulfiya Homidovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning prognostik kompetensiyasini rivojlantirish tamoyillari.....	131
Ikromova Munisa Sheraliyevna	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy tayyorgarligini grafik ma'lumotlar asosida oshirishning didaktik asoslari	134
Jumanazarova Zuhra Qosimjonovna	
Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlar	138
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	141
Jumayeva Sarvinov Ilhombekovna	
Talabalarda nutqiy tarkibiy tuzilmalarni shakllantirish texnologiyasi	145
Kiyamova Maxbuba Sultanovna	
Innovatsion yondoshuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini rivojlantirishning amaliy jihatlarini	148
Mamadiyev Jamol	
Ingliz tili matnlarini o'rganishda 6-sinf o'quvchilarining grammatik kompetensiyasini oshirish va tatbiq qilishning samarali usullari.....	152
Sharipova Firuza Mehriddinovna	
Kar va zaif eshituvchi yuqori sinf o'quvchilarining axborot kompetensiyasini rivojlantirish modeli	155
Tursunov Hojiakbar Hamidullo o'g'li	
Maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – pedagogik muammo sifatida.....	159
Xallovkova Maksudaxon Ergashevna	
Altruistik xulq-atvorning shaxsiy va ijtimoiy determinantlari.....	162
Xatamova Ferangiz Ibodulloevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirishning xorijiy va milliy tajribasi	166
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Refleksiv yondashuvning ta'lim jarayonidagi o'rni va afzalliklari.....	170
Yodgorova Gulrux Farhodovna	
Совершенство методики формирования компетентности будущих студентов-искусствоведов в условиях цифрового образования.....	174
Юлдашев Эргаш Сабинович	
O'z-o'zini rivojlantirish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.....	177
Kudenov Temurbek Maxsetbaevich	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida hikoya janrini o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish dolzarb muammo sifatida	180
Ergasheva Shoxida Nurmuxammadovna	
Ingliz tili darslarini interaktiv tashkil etishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni va metodik yondashuvlar	185
Raxmatullayeva Barno Baxtiyor qizi	
The Effectiveness of Using Podcasts to Enhance Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition in Secondary School English Classes	189
Meliboyev Zuxriddin Isroil ugli	

O'zbekiston tarixi darslarida pedagogik improvizatsiyani texnologiyalashtirish va raqamlashtirish imkoniyatlari	192
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning samaradorligi.....	196
Arslanova Umidaxon Komiljon qizi	
Baxtli pedagoglar sirlari yoki kasbdagi subyektiv farovonlik	201
Adilova Zulfiya Djavdatovna	
Ayollarning siyosiy faolligini oshirishda gender kvotalarining o'rni	204
Abdukaxorova O'g'iloy Isroiljon qizi	
The Content of Developing Students' Communicative Culture Through a Bilingual Approach	207
Abdukhaliyeva Feruzakhon Ulugbek kizi	
Maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar so'zlashuv nutqini shakllantirishda o'yin texnologiyalaridan foydalanish ahamiyati.....	210
Abdullayeva Ugiloy Djurayevna	
Chet tili intellektual va kasbiy rivojlanish kaliti	214
Aripova Sayida Abdulaxatovna	
Raqamli etiket: zamonaviy ta'limda yangi madaniyat talabi	217
Rasuljon Atamuratov	
Raqamli xiyonat: zamonaviy munosabatlar va sodiqlik inqirozi.....	221
Azizova Shodiya Utkur qizi	
Badiiy tarjimada leksik birliklarning lingvomadaniy aspektlari	224
Mardiyeva Maxbuba Shavkatovna	
O'quvchilarda funksional savodxonlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturiy platformani pedagogik loyihalash.....	228
Obloqulov Sulaymon Maxmayusuf o'g'li	
Kurashchilar orasida jarohatlarning oldini olish: rehabilitatsiya va profilaktik uslublar	232
Ochilova Sarvinoz Salim qizi	
Xalq og'zaki ijodi vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning o'qish savodxonligini rivojlantirishga tayyorlashning pedagogik-psixologik jihatlarini	236
Oxunova Nozimaxon Mirzag'ulom qizi	
Loyiha asosidagi o'qitish orqali yoshlarda liderlik qobiliyatini rivojlantirish usullari.....	239
Risvayeva Charos Zaydilla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'yinlar vositasida o'rgatishga qaratilgan mashq va topshiriqlarning samaradorligi.....	242
Toshniyozova Dildora, Meliyeva Nargizaxon	
Bo'lajak o'qituvchilarni tarixiy va ma'naviy ideallarga aksiologik munosabatini rivojlantirish modeli	245
Tursunova Dilnoza Adhamjon qizi	
Shaxs rivojlanishida pedagogika va psixologiyaning o'rni	248
Umirova Guldona Jamoliddin qizi	
Toshkent shahri havosi ifloslanishining sabablari va oldini olish choralari	251
Ungalov Akmal Navruzovich	
Sun'iy intellekt asosida tuzilgan interaktiv platformalar va ulardan foydalanuvchi tajribasi	254
Xabirova Zulfiya Anvarbekovna	
Talabalar ijtimoiy faollik indeksini rivojlantirishda tyutorlik faoliyatining o'rni va ahamiyati	257
Xamrakuov Jasurbek Muxammadjon o'g'li	
Hozirgi davr pedagogikasida sharqona ta'limning ahamiyati.....	260
Yuldasheva Mastura Islamovna	
Пословицы и поговорки как отражение картины мира	263
Алламбергенова Шахноза Садатдиновна	

SUN'IY INTELEKT ASOSIDA TUZILGAN INTERAKTIV PLATFORMALAR VA ULARDAN FOYDALANUVCHI TAJRIBASI

Xabirova Zulfiya Anvarbekovna

Toshkent shahridagi ADJU universiteti, dotsent v.v.b.,
Mustaqil tadqiqotchi

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-6726-6934>

Annotatsiya: Mazkur maqolada sun'iy intellekt (SI) asosida yaratilgan interaktiv platformalar va ularning foydalanuvchi tajribasiga (FT) ta'siri tahlil qilinadi. So'nggi yillarda SI algoritmlari yordamida ta'lim, sog'liqni saqlash, elektron tijorat va boshqa sohalarida foydalanuvchi ehtiyojlariga moslashuvchi platformalar rivojlanmoqda. Ushbu tadqiqotning maqsadi – turli SI-interaktiv tizimlar tajribalarini tahlil qilish va foydalanuvchi qoniqishini belgilovchi asosiy omillarni aniqlash.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, foydalanuvchi tajribasi, interaktiv platformalar, moslashuvchan tizimlar.

Abstract: This article examines interactive platforms powered by artificial intelligence (AI) and their impact on user experience (UX). In recent years, AI algorithms have enabled the development of platforms in education, healthcare, e-commerce, and other industries that adapt to user needs. The aim of this study is to analyze various AI-driven interaction systems and identify the key factors that determine user satisfaction.

Key words: artificial intelligence, user experience, interactive platforms, adaptive systems.

Аннотация: В этой статье рассматриваются интерактивные платформы, использующие искусственный интеллект (ИИ), и их влияние на пользовательский опыт (ПО). В последние годы алгоритмы ИИ позволили создать платформы в образовании, здравоохранении, электронной коммерции и других отраслях, которые адаптируются к требованиям пользователей. Цель исследования – изучить опыт взаимодействия с различными ИИ-системами и определить основные факторы, влияющие на удовлетворённость пользователей.

Ключевые слова: искусственный интеллект, пользовательский опыт, интерактивные платформы, гибкие системы.

KIRISH

So'nggi yillarda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim Sohada inqilobiy o'zgarishlarga olib keldi. Multimodal o'qitish yondashuvlari, jumladan interaktiv platformalarning mavjudligi, talabalarga yanada samarali va qiziqarli o'rganish tajribasini taqdim etmoqda. ESP (English for Specific Purposes) kurslarida sun'iy intellekt asosida tuzilgan interaktiv platformalarning qo'llanilishi o'quv jarayonini rivojlantirib, talabalarning motivatsiyasini oshirishga va ularning individual ehtiyojlarini inobatga olishga yordam beradi. Ushbu maqolada SI asosidagi interaktiv platformalarning foydalanuvchi tajribasini qanday o'zgartirishi va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati ko'rib chiqiladi.

Sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari bugungi kunda interaktiv platformalarni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqmoqda. Chatbotlar, moslashuvchan tavsiya tizimlari, tabiiy tilni qayta ishlash algoritmlari hamda shaxsiylashtirilgan interfeyslar foydalanuvchi ehtiyojlarini oldindan aniqlash va samarali qondirish imkonini bermoqda.

Foydalanuvchi tajribasi (FT) – bu platformalardan foydalanish jarayonida hosil bo'ladigan umumiy taassurot va qoniqish yig'indisidir. Platforma samaradorligi, qulayligi, tushunarli interfeys va sezgirli FT sifatiga bevosita ta'sir qiladi. Shu bois, SI asosida tuzilgan interaktiv platformalar nafaqat funksionallikni, balki yuqori darajadagi ijtimoiy va hissiy moslashuvchanlikni ham ta'minlashi muhimdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hassani, Silva & Gandomi (2021). "Explainable AI and User Experience in Interactive Systems." IEEE Transactions on Human-Machine Systems. Mualliflar tushunarli (explainable) sun'iy intellekt modellarining foydalanuvchi ishonchi va qoniqishini oshirishdagi rolini o'rganadilar. Ularning tadqiqoti shuni ko'rsatdiki, foydalanuvchilarga AI qarorlarining "nima uchun"ini tushuntirib berish UX darajasini 20–30 % ga yaxshilaydi.

Luger & Sellen (2016). "Like Having a Really Bad PA": The Gulf between User Expectation and Experience of Conversational Agents. CHI Conference Proceedings. Chatbot va virtual yordamchilarga oid ko'plab foydalanuvchilarning fikr-mulohazalari tahlili. Xulosa shuki, interaktiv agentlar odatda yuqori kutuvlarga javob bera olmaydi, bu esa umumiy UX sifatini pasaytiradi. Shu bilan birga, moslashuvchan dialog boshqaruv algoritmlari tajriba sifatini ancha yaxshilashi mumkinligi qayd etilgan.

Islomova T.N. (2022). "Sun'iy intellektga asoslangan interaktiv o'quv platformalarining pedagogik samaradorligi." O'zbekiston maktablarida SI-integratsiyalangan o'quv portallarini sinovdan o'tkazish. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, individual masofaviy mashg'ulotlar UX indeksini 15–25 % ga oshirgan, ayniqsa adaptiv mashqlar va tezkor qayta aloqa foydalangan holatda.

Karimov B.A. (2021). "Foydalanuvchi tajribasini tahlil qilish uchun sun'iy intellekt vositalari". Monografiya interaktiv tizimlarda foydalanuvchi harakatlaridan katta hajmli ma'lumotni yig'ish va AI yordamida tahlil qilish metodlarini yoritadi. Ular yordamida platforma qulayligi indikatorlari (heatmap, session replay) aniqlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot mavjud ilmiy maqolalarni tahlil qilish va so'nggi tadqiqotlar asosida SI-interaktiv platformalar xususiyatlari hamda foydalanuvchi tajribasi bilan bog'liq nazariy tushunchalarni o'rganishni nazarda tutadi.

Tadqiqot doirasida Toshkent shahridagi Adju universiteti "Elektrotexnika va kompyuter muhandisligi" fakulteti 2-kurs talabalarining so'rovnoma natijalari tahlil qilinadi. So'rovnomada ingliz tili fani o'qitilishida sun'iy intellekt asosida yaratilgan interaktiv platformalar va ulardan foydalanuvchi tajribasi haqida savollar berilgan.

Shuningdek, tadqiqot uchun mavjud interaktiv platformalarning tahlili o'tkaziladi. Buning uchun to'plangan ma'lumotlar quyidagi manbalardan olinadi: onlayn platformalar, ilmiy maqolalar, foydalanuvchi sharhlari va ekspertlarning fikrlari.

Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar tahlil qilinib, natijalar asosida interaktiv platformalarning ta'lim jarayoniga ta'siri baholanadi. Bundan tashqari, innovatsion g'oyalar va takliflar ishlab chiqilib, o'zaro ta'sirlashuv va o'rganish jarayonini yanada yaxshilash bo'yicha ijobiy natijalar keltirishi kutilmoqda.

TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogika sohasi olimlari onlayn o'qitishning samaradorligi, uning metodologik asoslari va amaliy imkoniyatlari bo'yicha ilmiy izlanishlar olib bormoqda. Quyida ushbu masalani tadqiq qilgan yetakchi mutaxassislar fikrlari tahlil qilinadi.

Zheng (2021) "Onlayn o'qitish imkoniyatlari va cheklovlari" nomli maqolasida individual o'rganish tajribalarini moslashtirish onlayn ta'limning asosiy afzalliklaridan biri ekanligini ko'rsatadi. Uning ta'kidlashicha, adaptiv ta'lim tizimlari talabalarning bilim darajasi va ehtiyojlariga mos kontent yaratib, ularni o'qishga yanada jalb etadi. Shu bilan birga, onlayn o'qitish jarayonida o'qituvchi va talaba o'rtasidagi interaktivlik darajasi yuqori bo'lishi zarurligini ham alohida e'tirof etadi. Bu ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Garrison va Anderson (2003) onlayn ta'lim jarayonini tashkil etishda o'rganish jamoalari muhim omil ekanini ta'kidlaydilar. Ularning fikricha, platformalar talabalarga bir-biri bilan muloqot qilish va tajriba almashish uchun qulay sharoit yaratadi. Bu esa nafaqat bilimni mustahkamlash, balki mustaqil fikrlash va muhokama madaniyatini shakllantirishga yordam beradi. Mualliflar, shuningdek, foydalanuvchi tajribasining sifatli bo'lishi onlayn o'qitishning muvaffaqiyatini belgilovchi asosiy omillardan biri ekanini ko'rsatadi.

Dzuiban va hammualliflari (1998) "Learning Together Online: A Theory of Cooperative Learning" maqolasida kooperativ o'qitish tamoyillarini onlayn ta'limga qo'llash masalasini yoritadilar. Tadqiqotchilar guruhli ish va hamkorlik elementlari yordamida bilim olish jarayonini samarali tashkil etish imkoniyatini ta'kidlaydilar. Bunday yondashuv talabalarning faolligini oshiradi, o'zaro yordam ko'rsatish va tajriba almashish muhitini yaratadi. Shu orqali bilimlarni puxta egallash va amaliyotga tatbiq etish imkoniyati kengayadi.

Anderson (2008) fikricha, sifatli onlayn ta'limni tashkil etish uchun interaktivlik, samarali muloqot va o'qituvchining faol ishtiroki zarur. Muallif, shuningdek, zamonaviy platformalarda talabalarning mustaqil o'rganish motivatsiyasini oshirishga xizmat qiluvchi turli vositalardan foydalanish imkoniyatini yoritadi.

Moore (2013) onlayn o'qitishda SI platformalaridan foydalanish davomida o'qituvchining roli va mas'uliyati katta ekanligini ta'kidlaydi. Uning ta'kidlashicha, o'qituvchilar faqat material yaratish bilan cheklanmay, balki platformalarni samarali boshqarishi, talabalarning faol ishtirokini qo'llab-quvvatlashi, ularni rag'batlantirishi va doimiy fikr-mulohazalar almashinuvini ta'minlashi zarur. Shu tarzda o'quv jarayoni sifatli va samarali kechadi.

Tahlil qilingan adabiyotlar shuni ko'rsatadiki, onlayn ta'lim platformalari ta'lim jarayonini individual, moslashuvchan va interaktiv qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, sifatli ta'limni tashkil etishda pedagogik nazariyalarga tayangan holda metodik yondashuvlarni qo'llash va o'qituvchi hamda talabalarning faol hamkorligi muhim ahamiyat kasb etadi. Onlayn o'qitishning samaradorligi ko'p jihatdan platformalarning imkoniyatlaridan oqilona foydalanish va o'qituvchining professional faoliyatiga bog'liq.

Yuqorida keltirilgan olimlar fikriga asoslanib, tadqiqot doirasida ingliz tili fani 1-semestri davomida quyidagi sun'iy intellekt asosidagi interaktiv platformalardan foydalanildi:

1. **Kahoot!** O'yinli usulda o'rganish va interaktiv mashg'ulotlar orqali foydalanuvchini til o'rganishga qiziqitirish, foydalanuvchi tajribasini shaxsiylashtirish imkonini beradi.
2. **Khan Academy.** Ko'plab video va interaktiv mashg'ulotlar taqdim etadi. SI yordamida foydalanuvchilar o'z tayyorgarlik darajasiga mos materiallarni tanlab olish imkoniyatiga ega bo'ladi.
3. **Quizlet.** Interaktiv flashkard va o'yinlar yaratish imkonini beradi. SI orqali o'quvchilar o'z diktatsiyani mustahkamlash va ma'ruzalarni samarali o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi.
4. **Socrative.** Tezkor testlar va so'rovnomalar o'tkazish orqali o'qituvchilarga o'quvchilarning bilimini baholash imkonini beradi. SI orqali javoblarni tahlil qilib, qo'shimcha yordam ko'rsatish mumkin.

Ushbu platformalar o'quv jarayonini yengillashtirib, foydalanuvchilarga ingliz tilini interaktiv usulda o'rganish imkonini berdi.

Tadqiqot davomida Toshkent shahridagi ADJU universiteti 2-kurs talabalari fikrlari inobatga olindi. Natijalarga ko'ra, SI platformalar foydalanuvchilarning hissiy qoniqishini oshirishda sezilarli rol o'ynadi:

- 60 % respondentlar SI tizimlari bilan muloqot ijobiy taassurot qoldirishini bildirgan.
- 22 % foydalanuvchi tizimning "insoniylik" darajasi yetarli emasligini qayd etgan.

Shuningdek, tadqiqot SI platformalarni ishlab chiqishda shaxsiylashtirish va foydalanuvchi ehtiyojlariga sezgirlik muvaffaqiyat omillari ekanini ko'rsatdi. Biroq hissiy va sotsiokommunikativ jihatlar hali ham takomillashtirishni talab qiladi: ayrim foydalanuvchilar "sun'iy" javoblarni samimiy emas deb qabul qilmoqda, bu esa SI platformalarga nisbatan ishonchni pasaytirishi mumkin.

Kelajakda SI platformalarning emosional intellekt komponentlarini rivojlantirish va foydalanuvchining individual xususiyatlariga yanada chuqurroq moslashish imkoniyatlari muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Sun'iy intellekt asosidagi interaktiv platformalar foydalanuvchi tajribasini sezilarli darajada rivojlantirmoqda. Ularning asosiy afzalliklari:

- yuqori darajada shaxsiylashtirish
- qulay va tushunarli interfeys
- tezkor va aniq xizmat ko'rsatish

Biroq hissiy tajribani chuqurroq qamrab oluvchi kommunikativ xususiyatlarni rivojlantirish SI platformalarining kelajakdagi ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qolmoqda.

Sun'iy intellekt asosida tuzilgan interaktiv platformalar ESP kurslarida talabalarga samarali, qiziqarli va interaktiv o'rganish tajribasini taqdim etadi. Ushbu platformalar orqali talabalar o'z-o'zini nazorat qilish, fikrlarni ifoda etish va ijodiy yondashuvlarini rivojlantirish imkoniyati yaratiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellektga asoslangan interaktiv platformalar talabalar tomonidan qabul qilinmoqda va ular o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshirmoqda.

Kelajakda bu platformalarning yanada rivojlanishi va ta'lim jarayoniga integratsiyasi ta'lim sifatini oshirishga, shuningdek o'quvchilar uchun yanada foydali resurslar yaratishga xizmat qilishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Anderson, T. (2008). The theory and practice of online learning. Athabasca University Press.
2. Caldarola, E. G., Rinaldi, A. M., & Talia, D. (2023). Artificial intelligence for user experience optimization. Future Internet, 15(3), Article 98.
3. Dzuiban, C., Hartman, J., & Moskal, P. (1998). Learning together online: A theory of cooperative learning. Journal of Asynchronous Learning Networks.
4. Garrison, D. R., & Anderson, T. (2003). E-learning in the 21st century: A framework for research and practice. Taylor & Francis.
5. Hassenzahl, M., & Tractinsky, N. (2006). User experience – A research agenda. Behaviour & Information Technology, 25(2), 91–97.
6. Kaplunovich, A., & Mehta, R. (2022). AI-driven personalization in digital platforms: Benefits and challenges. Journal of User Experience Research, 15(2), 87–102.
7. Liu, Y., & Zhang, J. (2020). Adaptive user interfaces based on artificial intelligence: A review. International Journal of Human-Computer Interaction, 36(11), 1035–1053.
8. Moore, M. G. (2013). What does it mean to be an online teacher? Online Learning Journal.
9. Russell, S., & Norvig, P. (2016). Artificial intelligence: A modern approach (3rd ed.). Pearson.
10. Xu, A., Liu, Z., Guo, Y., Sinha, V., & Akkiraju, R. (2017). A new chatbot for customer service on social media. In Proceedings of the 2017 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (pp. 3506–3510).
11. Zheng, B. (2021). Opportunities and challenges in online teaching. Education and Information Technologies

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.